

# CVETJE

## z vertov sv. Frančiška.

Časopis za naše verno ljudstvo,  
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti  
vrejuje in izdaja

**P. Stanislav Škrabec,**  
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

### Osebina 12. zvezka.

|  |     |
|--|-----|
| Zaupno občevanje z Bogom. XII. Pogl. Kako se priverženci strahu motijo o skrivnosti našega opravičenja . . . . . | 353 |
| Bl. Nikolaj Faktor, spoznavavec 1. reda sv. Frančiška . . . . .  | 356 |
| „In na zemlji mir ljudem!“ . . . . .   | 357 |
| Življenje bl. Krišpina, brata lajka 1. reda sv. Frančiška, kap. družine.   |     |
| Br. Krišpina smert in pokop . . . . .  | 362 |
| Br. Krišpin mej blažene prištet . . . . .  | 366 |
| Evangeljski sveti . . . . .  | 368 |
| Razlaganje vödila svetovnega tretjega reda sv. Frančiška. Drugo poglavje. (Dalje). . . . .                       | 373 |
| Tretje poglavje . . . . .  | 375 |
| Drobtinice in odlomki iz kerščanskih naukov in pridig Jožefa Škrinjarja.   |     |
| Iz 1. sešitka »O veri« (Dalje). . . . .  | 379 |
| Iz mariborske skupščine 3. reda sv. Frančiška. (Konec) . . . . .   | 381 |
| Priporočilo v molitev . . . . .  | 382 |
| Zahvala za vslišano molitev . . . . .  | 383 |
| Za kitajski misijon. . . . .   | 383 |
| „Pot v nebesa“ . . . . .   | 383 |
| Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1912. Mesec december ali grudn . . . . .                                    | 384 |

V GORICI  
Narodna Tiskarna  
1912.

# K naši dialektologiji.

(Konec.)

„So weit mein Exkurs über *vucké!*“ piše prof. A. na str. 331. in nadaljuje: „Herr Škrabec hatte denselben bloß im ung. Original vor sich (to je zmota) und da er erst vor kurzem, durch meine Besprechung von Pavel's Arbeit angeregt, sich daran machte, etwas ungarisch zu lernen — was ich ihm übrigens hoch anrechne — (na pragu svojega 70. leta se pač ne morem resno lotiti tega učenja), so darf ich doch nicht annehmen, daß er ihn in extenso gekannt habe, doch lag ihm ein das Wesentlichste enthaltender Auszug in deutscher Sprache vor, der im III. Band des Rocznik Slawisticzny erschienen ist.“

V resnici je bil prof. A. tako prijazen, da mi je sam poslal tisti izleček v posebnem odtisku, kaker sem naravnost povedal v 2. zv. XXVIII. t. „Cvetja“, in moj odgovor v tem in naslednjem zvezku velja le tistemu izlečku. Jaz sem torej terdil, da mej mojim in prof. Asbóthovim nazorom o *vucké* iz *vucjé* ni nikakeršnega bistvenega razločka, ker oba enako sodiva, da je tu nastal *k* iz *j* po glasoslovnem potu, ne pa po kaki kontaminaciji, kaker sta sodila Brandt in za njim Oblak. To (prehod *j* v *k*) je faktum, ki sem ga dokazal ob svojem času s terdnim dokazom. In za to je šlo. Način prehoda *j* v *k* pa pri tem ni bistven. Prof. A. si misli vmes *t'*, jaz si mislim vmes *k'*. Razloček mej *t'* in *k'* pa je komaj spomina vreden, ali ga celo sploh ni, ker se sliši v enem ko v drugem primeru isti glas, ki je nekako v sredi mej *t* in *k*. Ko je bil pred leti moj visoko cenjeni prijatelj, ruski vseučiliški profesor Ljapunov, v naših krajih, sem slišal iz njegovih ust besedo, ki je nisem berž razumel, namreč „štirski“ t. j. „štajerski“; meni se je zdelo, da slišim „ščiršči“. Mej mehkim *t* in mehkim *k* nisem torej opazil nobenega razločka. In tako ga tudi v naši navadni izreki ne delamo mej *tj* in *kj* v besedah *tje*, in *kjé*; nekod izgovarjamo *kè* in *ké*, drugod *čè* in *cé* ali *čè* in *čé*. Tudi v gerščini daje, kaker je znao, *xj* in *vj* isti glas: *xx* ali *σσ*, prav tako *γj* in *δj*: *ζ*; primerov pač ni treba navajati, saj jih je lahko najti v vsaki šolski slovnici. S tem pa seveda nočem reči, da mej glasom *t'* in glasom *k'* ni nikoli nobenega razločka. Mej *t* in *k* je mogoča cela versta glasov, katerih eni so bliže *t*, drugi bliže *k*; ali za človeški jezik ti razni spremeni nimajo nikakeršnega pomena. Jabelko, je jabelko, dasi bi bilo težko najti dve popolnoma enaki; blizu tako je tudi z glasovi človeškega jezika.

Tudi način prehoda *j* v *k*, *vucjé* v *vucké* si misliva prof. A. in jaz bistveno enako. Vender moram zdaj priterditi gospodu profesorju, da je v resnici zadosti znaten razloček mej njegovim in mojim nazorom. On misli namreč, „daß es eine Aussprache *vucjé* bei den in Frage kommenden ung. Slovenen gar nicht gibt, sondern dies bloß *vuct'é*

# CVETJE

## z vertov sv. Frančiška.

XXIX. tečaj

V Gorici, 1912.

12. zvezek

### Zaupno občevanje z Bogom.

P. A. M.

XII. Poglavlje.

**Kako se priverženci strahu motijo o skrivnosti našega opravičenja.**

Naši nasprotniki poprašujejo, čemu nas je Bog pustil v negotovosti zaradi našega dušnega stanu, ako ne za to, ker nam je strah zaradi te nevednosti zveličaven? Na to vprašanje hočem dati trojen odgovor, ali tri odgovore, katerih vsaki more pregnati vse pomislke.

Najprej ne priznam, da je Bog hotel, naj bi mi prav nič ne vedeli, smo li v njegovi ljubezni ali ne, zakaj čeravno nimamo popolne in očitne gotovosti, imamo vendar lahko zaupanje in toliko tehtno prepričanje, da bi ne bilo pametno še dvojiti. Ako nam pa Bog sam ponuja pripomoček, kateri more v tej zadevi pregnati naš strah, kako bi mogel kedo še terditi, da on hoče, naj bi bili mi vedno v strahu?

Radoveden sem, kaj je napotilo nasprotnike verovati, da nas Bog le zaradi tega pusti v nevednosti glede našega dušnega stanu, ker nam je koristniša ta negotovost, kaker bi pa bila gotovost, da smo v njegovi ljubezni. Ta vzrok nikaker ni pravi. Poglejmo, kako bi mogli to bolje pojasniti.

Ker je Bog hotel, da nam v tem življenju v verskih rečeh ni vse jasno, tudi ni bilo primerno, da bi on vedno čudeže delal in nam razodeval čeznatorni stan naše duše. Tako razodevanje bi pa bilo potrebno, ke bi nam on hotel dati popolno gotovost našega opravičenja, ali, da smo res v milosti božji. Tako tudi svetnikom in angeljem ni dovoljeno, da bi se povoljno in navadno prikazovali ljudem ter jih podučevali o tem, kar se godi v drugem življenju, na drugem svetu, kar bi ljudi gotovo zelo odvrčevalo od greha in jih spodbujalo hitreje napredovati na poti popolnosti. Vzemimo pa, da bi Bog vsem ljudem razodel njih dušni stan. Kake slabe posledice bi imelo to za pravične in za grešnike?

Gotovo bi se hudobni prizadevali popraviti to, kar jim manjka, dobri pa bi se v veselju nad svojo srečo, trudili to srečo do konca ohraniti, namesto čas zgubljeni in svojo vest vznemirjati. Nekaterim svetnikom je Bog razodel, da so bili v milosti božji; ali je ta gotovost kaj škodila njih napredovanju v čednostih? Nasprotno; vsi prevzeti zaradi tolike dobrote niso vedeli, kako bi Bogu bolje pokazali svojo hvaležnost. Čeravno je Bog nekatere resnice naše sv. vere pokril sè zagrinjalom skrivnosti, da je tako naša vera toliko zaslužniša, vendar on ne obsoja tistih, ki se trudijo in sè spoštovanjem iščejo nekoliko odgerniti to zagrinjalo in posvetiti v tēmo skrivnosti. Ke bi bilo tudi resnično, da nam Bog v našo korist ne razodene svoje ljubezni, vendar bi se ne pregrešili, ke bi si prizadevali dobiti o tem neko, kaker pravijo, moraljno gotovost. Ta gotovost sicer ni nezmotljiva, vendar zadosti, da nam vterdi naš mir.

Drugi vzrok zoper ta prazni strah je ta, da tisti, katerim se hoče ta strah vcepiti, nimajo zakaj plašiti in bati se. Prav nič jih k temu ne sili, tudi ne besede sv. pisma, ketere hočemo zdaj premisliti.

Besede v bukvah Sirahovih (5, 5): »Ne bodi brez strahu zaradi odpuščenega greha«, ne pomenijo: Nikoli ne bodi brez strahu zaradi greha, kateri ti je bil odpuščen, temuč: Ne bodi miren, kaker bi se zaradi tega odpuščenja ne imel bati nobenega drugega greha. Tako navadno tolmačijo razlagavci te besede sv. pisma in zdrav razum nas k temu sili, zakaj ako je gotovo, da je bil greh odpuščen, ni vzroka bati se, da ni odpuščen. In to se da spričati tudi z naslednjimi besedami: »Ne nakladaj greha

na greh in ne reči: »Vsmiljenje Gospodovo je veliko, on se bo usmilil obilnih mojih grehov.«

V gerščini dotično mesto ne dopušča nobene dvojbe, pomeni namreč: »Ne pomiri se zaradi dobljenega odpuščanja tako, da bi greh na greh nakladal.« Sv. Duh je tedaj hotel pomiloščene grešnika le opominjati, naj se zaradi prejetega odpuščanja ne prederzne, nove grehe delati, kaker bi mu bilo njih odpuščanje zagotovljeno.

Ke bi pa kedo tudi še nadalje terdil, da te besede predpisujejo strah zaradi odpuščenega greha, vendar iz tega še ne sledi, da se moramo bati zaradi negotovosti prejetega odpuščanja; zakaj če je greh tudi resnično odpuščen, imamo vendar vzroka dovolj bati se, namreč nasledkov greha, grešnega dolga, ki ga moramo poplačati, grešnih navad, ketere moramo izervati, in kedo bi se zaradi tega ne bal?

Drugi pretresljivi izrek sv. pisma se glasi: »Človek ne ve, ali je ljubezni ali serda vreden.« Prid. 9, 1. Kaker uči sv. Bernard je tukaj govor o izvoljenju za večno življenje in o večnem pogubljenju, kar pa ne spada k našemu predmetu.

Ke bi pa bilo tudi resnično, da se te besede nanašajo na negotovost našega sedanjega dušnega stanu, lahko rečem, da Bog če tudi odreče človeku gotovo vednost o svojem opravičenju, mu vendar pusti zaupanje in neko gotovo prepričanje, ki zadostuje, da človek lahko mirno živi in zaupno z Bogom občuje.

Tako nas uče tudi sveti cerkveni očetje. Sv. Bazilij pravi »Kako more biti kedo gotov, da mu je Bog grehe odpustil?« In odgovarja: »Ako čuti v sebi to, kar je čutil kraljevi prerok, ko je rekel: Krivico sovražim in studim.«

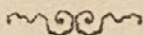
Vsaketeri si pa lahko da odgovor, ali res greh sovraži, ali ga pa ljubi. Sv. Krizostom pravi, da to ni težko vedeti. On nas spominja besed sv. aposteljna Pavla: »Sv. Duh daje spričevanje našemu duhu, da smo otroci božji« s pristavkom: »Ako imamo sv. Duha za pričo, potem je vsaka dvojba nemogoča.«

Sv. Avguštin opominja vsakega pravega vernika, naj bo prepričan in terdno naj zaupa, da je v posvečujoči milosti. »Vsaketeri vernik naj reče: Jaz sem svet. To ni napuh prevzetneža, temuč spoznanje duše, ketera ni nehvaležna.«

V tem pomenu nam sv. Leon Veliki celo prepoveduje, dvojitosti o božji pričujočnosti v nas, ako le eno znamenje, en učinek

te pričujočnosti v sebi čutimo. On pravi: »Duhovne osebe naj skerbno pogledajo v svojo dušo, naj modro preiščejo in presodijo svoja najskrivniša nagnenja, in ako v sebi en sad ljubezni najdejo, naj nikar ne dvojijo, da Bog v njih sercu prebiva.«

Ravno tako uči sv. Bonaventura: »Bodimo prepričani, da, ako tudi nimamo popolne gotovosti, da smo res opravičeni, imamo vsaj neko približno domnevanje in zaupanje volje, ki izhaja iz vesti. Zakaj čistost vesti, katero dobimo takrat, ko je greh pregnan, da duši neki mir in ji zagotovi plačilo, ko ji kaže pridobljeno zasluženje.«



## Bl. Nikolaj Faktor.

spoznavavec 1. reda sv. Frančiška \*)

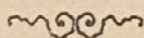
Bl. Nikolaj je zagledal luč sveta na praznik sv. Petra in Pavla leta 1520, v mestu Valensiji na Španjskem. Pri sv. kerstu so mu dali ime Peter, njegov oče mu je pa dodal še ime Nikolaj, ker je zelo častil sv. Nikolaja škofa. Komaj pet let star, se je že po trikrat na teden postil, svoje jedi je dajal pa siromakom; tolažil je bolnike, gobove celo poljubljal. To je nagnilo domačo deklo, da je Mohamedovo vero zapustila in se dala kerstiti. Ko mladenič je druge mladeniče nagovarjal, da naj po svoji moči bolnike obiskujejo in jim strežejo. Ko je srečno premagal vse težave in zapreke, zlasti od očetove strani, je stopil v frančiškanski red. Svoje predstojnike je potem prosil, da bi ga poslali ko misijonarja mej nevernike. Te prošnje mu niso vslišali, izročili so mu pa pridigarsko službo, katero je z veseljem in gorečnostjo opravljal. Z gorečo besedo, molitvijo in zatajevanjem je spreobernal veliko mohamedancev in grešnikov in modro vodil duše po potu čednosti. Lepa telesna postava in hudi duh sta mu delala hude skušnjave, ketere je pa sè svojim poštenim vedenjem, previdnostjo, ponižnostjo in pobožnostjo premagal, tako, da se je dušno in telesno čistega ohranil. Za njegovo spokorno življenje mu je dal Bog to posebno milost, da je spoznaval osebe, ki so se mislile same vmoriti; šel je takim naproti in jih rešil nesrečne smerti.

V redu je imel razne službe: bil je učitelj novincev, samostanski predstojnik, svetovavec, spovednik redovnic sv. Klare:

\*) L'Aureola Serafica 23. D.cembra.

vse te službe je vestno opravljaj in tako veliko dobrega storil za čast božjo in zveličanje duš. 63 let star je vmerl 23. decembra leta 1583; papež Pij VI. ga je mej žveličane prištel 18. avgusta leta 1786.

P. A. F.



## „In na zemlji mir ljudem!“

Ko je naš Gospod Jezus Kristus zadnjikrat zbral svoje učence k skupni večerji, da bi ž njimi zavžil velikonočno jagnje, preden gre v terpljenje in smert, kako ljubeznivo se je poslavljal od njih! Priserčno je govoril kaker nigdar poprej; in govoril je besede, ki jih pred njim ni bilo slišati na zemlji. »Mir vam zapustim,« je rekel mej drugim, »svoj mir vam dam: ne kaker svet daje, vam jaz dam.« Jan. 14, 27.

In tudi, ko se je po častitljivem vstajenju prikazal svojim apostolom, jih je pozdravil z besedami: »Mir vam!« Luk. 24, 36.

Kaj naj vse to pomeni, dragi bravci? O, kar je pomenilo veselo angeljsko petje ob njegovem rojstvu: »In na zemlji mir ljudem dobre volje« (Luk. 2, 14). To je bilo angeljsko oznanilo v srečni, presrečni noči, ko se je rodil tisti, ki je imenovan pri preroku »poglavar miru« (Iz. 9, 6), tisti, ki je napovedoval kraljevi pevec, da bo: »ob njegovih dneh vshajala pravica in obilnost miru;« (Ps. 71, 7) tisti, o katerem spričuje apostelj Pavelj: »In ko je prišel, je oznanjeval mir vam, ki ste bili daleč (ajdom) in mir njim, ki so bili blizu (judom).« Efež. 2, 17.

Mir je torej prinesel Kristus na zemljo. Vsiljeval ga ni nikomer, vsakemu pa, ki ga je hotel sprejeti, ga je dal. Zgledi so znani. Kedo se ne spominja grešnice Magdalene, ki je ob nogah Kristusovih našla mir serca, mir vesti?! Kedo ne ve, kako so se od dne do dne množili tisti, katerih serca je napolnjeval nebeški učenik sè svetim mirom? Vse to se je godilo javno, očitno, tako da terdovratni farizeji ne bodo imeli izgovora na sodnji dan. Oni niso našli miru, ker ga niso teli. Sovraštva so bila polna njih serca in zato ni bilo prostora v njih za mir, ki ga je prinesel Kristus le tistim, ki so dobre volje.

Kaker je bilo ob Kristusovem času, tako je še zdaj. Še dandanašnji ste na svetu dve versti ljudi: ena hoče Kristusa in Njegov mir, druga zameta mir in Njega, ki ga je prinesel, ter si

tako nakopava prekletstvo. Spolnjuje se torej že skozi skoro dve tisoči let prerokovanje Simeonovo: »Glej, ta je postavljen v padeč in u vstajenje mnogih v Izraelju: in v znamenje, ketere mu se bo zoper govorilo.« Luk. 2, 34.

To pa, da niso vsi sprejeli miru, ki ga je Kristus prinesel na zemljo, to je vzrok, da je na svetu brez konca in kraja nemir, tako da celo tisti, ki se zvesto derže Kristusa in njegovih naukov, dostikrat ne najdejo miru, vunanjega miru namreč, notranjega, serčnega miru jim celi svet ne more vzeti. To more le smertni greh; le ta more vzeti dobremu kristijanu notranji mir, mali greh pa mu ga zmanjša in skali.

Kaker hitro pokažeš do kake stvari preveliko nagnenje, preveliko navezanost, takoj se zmanjša v tebi ljubezen do Boga in skali mir tvoje duše. Če prestopiš lehkomišljeno eno ali drugo zapoved le v mali reči, hitro se ti pridruži nemir. Ta nemir pa se spremeni v bučeč vihar, ko storiš smerten greh, ko prestopiš kako zapoved v veliki reči.

Ker je pa človek družabno ali kaker zdaj pravijo s tujo besedo socialno bitje, ker ne more živeti popolnoma ločen od drugih, zato kaker smo že rekli, vunanjega miru ne more vedno imeti, pa tudi za notranjega, če ga hoče ohraniti, mora imeti prav posebno skerb. Bodisi da živiš v domači hiši, ali sredi dobrih prijateljev, ali mej popolnoma tujimi ljudmi, naj že bo tako ali tako, zmirom ne teče gladko. Ljudje niso angelji in zato se ne morejo vedno vjemati mej seboj. Oporekal ti bo zdaj ta zdaj oni. Kaj boš storil? Ako boš v vsi priprostosti povedal svoje opravičeno mnenje, tedaj bo šel nemir mimo tebe; ako boš pa hude besede s hudimi vračal, tedaj se bo naselil nemir v tvojem sercu.

Zato pa nikar ne pozabimo, da so reči, v katerih se nam oporeka, navadno le malenkostne, da torej ni veliko ležeče na njih, ljubezen pa, ki se pri takih okoliščinah tako pogosto kerna, je nekaj velikega. »Gospod, kolikokrat bo grešil zoper mene moj brat, in naj mu odpustim? do sedemkrat?« Ko je Simon Peter tako vprašal, kaj mu je odgovoril Jezus? »Ne pravim ti do sedemkrat,« to je bil njegov odgovor, »ampak do sedemdesetkrat sedemkrat.« Mat. 18, 21. 22. To je pa toliko kaker vselej.

Lehko se pa seveda tudi zgodi, da nam bližnji dela veliko krivico, da nas v svoji hudobiji in zvijačnosti vedno in vedno



nadleguje, da nas popolnoma brez vzroka sovraži. Take in tem podobne reči se vidijo včasih celo v kerščanskih hišah, kjer mora eden terpeti za vse. Pohabljeni otroci, ti so že navadno v to obsojeni, da morajo drugih grehe nositi. Večkrat ta osoda zadene tudi kako tretjerednico, v katero se vsa družina zaganja. Zlasti rada ji očita nje pogosto prejemanje svetih zakramentov. Dostikrat pa je celo mati tista, ki se nigdar ne more oddehniti; zdaj vpije mož nad njo, zdaj se zadira vanjo sin ali hči, ali pa nagajajo mali paglavci, ki je včasih že precej hudobije v njih, ali vsaj nagajivosti. Ali je to mir? Vunanji gotovo ne. Tudi če tisti, ki je zaničevan, terpi in molči, vendar drugi delajo ropot in nemir. Ali silno težko je pa tudi v takih razmerah ohraniti vsaj notranji mir, mir serca, mir vesti, — če tudi ni nemogoče z božjo pomočjo. Srečna hiša, kjer je vsaj eden, ki ta mir v svojem sercu hrani, on je pravi blagoslov za hišo! Gorje pa hiši, kjer ni nikogar, ki bi nosil božji mir v svojem sercu!

Lepo pravi neki pisavec našega časa\*): »Kjer so v hiši ljudje, ki zelo glasno sem ter tja hodijo, tu morajo biti drugi, ki popolnoma tiho stopajo. In kjer so v hiši ljudje, ki nečisto žive in govore, tu morajo biti drugi, ki se kaker sneg bele ohranijo. Kjer gospoduje prekletstvo in lehkomišljenost v družini, tu mora biti vsaj eden, ki postane erdeč kaker kri od sramu nad svojimi in ki postane svetilnica v rečeh, ki se tičejo vesti. In kjer je iz kake hiše šla v svet grabljivost in samogoltnost, tu se mora zbuditi tudi duša, ki skuša vse to poravnati sè zgledom velike in neusehljive ljubezni.«

Kako lepa, kako vzvišena naloga, ki je dana izvoljenim, od Boga posebno ljubljenim dušam! Kako lepa pa še le mora biti duša, ki se tej nalogi vdano podverže! Kje bi le našli primero tej lepoti?

Primerimo jo cvetlici, ki jo je, ni še davno, zgojila dobroti božja in človeška posebna skerb. Ta prekrasna nova cvetlica se imenuje kana. Tudi na našem samostanskem vertu se je poslednja leta razmnožila. Sicer so rastle kane, imenovane tedaj »frutílje«, gotovo že pred 50 leti na tem vertu, pa se niso gojile toliko radi cveta, ki je bil neznaten, temuč radi semenskih jagod, ki se delajo iz njih rožni vencí. V novejšem času

\*) Förster, 'Hochland' IX, 1.

pa imajo kane cvet velik in v velikih šopeh ter zelo žive, erdeče ali rumene barve. Ko je bila lani, kaker znano, povsod, posebno pa pri nas na jugu suša in vročina, da je perje na drevju pred časom rumenelo in trava po tleh erjavela, tedaj se je tudi našim kanam na vertu slabo godilo. Zalivanje jim ni moglo popolnoma nadomeščati božjega dežja, in pekočih sončnih žarkov jih ni mogel nihče varovati. Vender jih ni bilo konec. Poznalo se jim je pač, sonce jim je opalilo marsiketeri mladi cvet, ali cvetle so dalje Bogu v čast in nam v veselje.

Pozneje pa je prišel težko pričakovani in zaželjeni dež, in kmalu smo se začeli bati, da ga bo preveč, tako je lil kar naprej. Naše kane pa tudi tedaj niso poginile, razveseljevale so nas nadalje sè svojo zares kraljevo lepoto noter do pozne jeseni.

Tem cvetlicam se nam zde torej podobne tiste dobre duše, ki vterjene po milosti božji v vsi poterpežljivosti prenašajo svoje križe in drugih slabosti. In še več kaker podobne so jim; saj vso njih lepoto neskončno presegajo. Take duše zares spolnjujejo zapoved, ki je bila dana že v stari zavezi, v novi pa po Kristusu vnovič poterjena in spopolnjena ter s posebno gorečnostjo oznanjena, zapoved ljubezni, čednosti nad vse druge čednosti visoko povzdignjene. Še zadnje ure svojega življenja je povdarjal in naročal naš božji učenik: »Novo zapoved vam dam: da se ljubite mej seboj; kaker sem jaz vas ljubil, da se tudi vi ljubite mej seboj.« Jan. 13, 34.

Ke bi hotel svet te besede umeti, to zapoved izpolnjevati, o, kako bi bilo hitro konec večnega nemira in strahovitih vojska, kako bi se lepo vresničilo božično oznanilo angeljsko! Žal, da je svet gluh in slep, in noče videti in slišati, kar bi mu bilo v prid, kar bi mu prineslo mir in splošno srečo in blagostanje!

Kje je dandanašnji prava kerščanska ljubezen? Kedo ljubi, kaker je ljubil Kristus, ki je naročil: »da se ljubite mej seboj kaker sem jaz vas ljubil«? O, kako bi bilo res treba vse prenoviti v Kristusu, če hočemo deležni postati Njegovega miru! Ni dovolj, da se daruje le eden ali drugi. Ta bo pač zadosti storil zase in našel miru v svojem sercu, ali kaj bo z tisoči in milijoni, katerim je vse drugo prej mar kaker Kristus in njegov nauk?! Če eden terpi, kaj bo pa s tistimi desetimi, ki so zakrivil, da mora ta terpeti? Ali bodo mar radi njegovega terplje-

nja opravičeni? Ni mogoče! prav nasprotno se bo zgodilo: obsojeni bodo.

Kristus pravi: »Če te kedo udari po tvojem desnem licu, pomoli mu še drugo.« Mat. 5, 39. S temi besedami je dovolj jasno povedal, kako poterpežljiva ima biti naša ljubezen; vendar pa ne smemo misliti, da je ž njimi opravičil tistega, ki bi vzdignil svojo krivično roko zoper nas. Takega je sè svojim ravnanjem ostro obsodil. Ko mu je služabnik velikega duhovnika dal sramotno zaušnico, mu je odločno rekel: »Ako sem slabo govoril, daj spričevanje slabega: ako pa dobro, kaj me tolčeš?« Jan. 18, 23.

Kaker torej na vso moč vsem priporočamo, zlasti našim ljubim tretjerednikom, naj nikedar ne odstopijo od poti poterpežljive ljubezni, tako naj zadene ostro očitiranje vse, ki v svoji hudobiji in zvijačnosti dobre napolnjujejo z britkostmi, ki, kaker se bere v bukvah pregovorov, »ne zaspe, dokler kaj hudega ne store: in jim je spanje vzeto, dokler komu ne spodnesejo.« 4, 16.

Človek bi skoro ne verjel, ke bi dostikrat na lastne oči ne videl, kako je za neketere največe veselje, ako morejo komu kaj hudega storiti. Pri vsem tem se pa imajo še za dobre kristijane in se spotikajo nad vsako malenkostjo, ki jo po skerbnem preiskovanju na svojem bližnjem najdejo, pozabijo pa, da njim manjka nekaj, kar ni malenkost, temuč bistvo kerščanstva, namreč ljubezen.

»Gorje vam, pismarji in farizeji hinavci, ker čistite, kar je zunaj kozarca in sklede: znotraj pa ste polni ropa in gnjusnobe. Farizej slepi, očisti poprej, kar je znotraj kozarca in sklede, da postane tudi to, kar je zunaj, čisto. Gorje vam, pismarji in farizeji hinavci: ker ste podobni pobeljenim grobom, ki se od zunaj ljudem lepi zde, znotraj pa so polni mertvaških kosti in vsake gnjusnobe. Tako se tudi vi od zunaj ljudem pravični zdite: znotraj ste pa polni hinavščine in krivice.« Mat. 23, 25—28.

Kaker so bili že ob Kristusovem času te verste ljudje največa zapreka razširjanju kraljestva božjega na zemlji, razširjanju kraljestva miru, tako tudi še dandanašnji ni drugače. Zato je pa nas vseh sveta dolžnost hinavščino zatirati v sebi in pri drugih ter hoditi vsigdar po poti, ketere se nam ne bo treba sramovati ne pred Bogom in ne pred ljudmi. Tako bomo sami našli mir in ga ne kalili drugim, ki ga hočejo imeti.

»Mir ljudem dobre volje!«

P. V. K.

# Življenje bl. Krišpina,

brata lajka 1. reda sv. Frančiška, kap. družine.

P. S. Z.

## Bl. Krišpina smert in pokop.

Merzlica, ki se je lotila br. Krišpina, je bila drugo jutro že veliko hujša. Zdravnik naznani, da ni nobenega upanja in da naj se br. Krišpin pripravi na smert. Ko on to sliši, pravi vesel: »Recite rajši: Na veselje!« Potem je začel glasno moliti z besedami psaljma: »Veselil sem se v tem, kar se mi je reklo: v hišo Gospodovo pojdemo.« Dolgo časa je ponavljal: »v hišo Gospodovo pojdemo, v hišo Gospodovo... z mojo Gospo, z mojo Materjo.« In sveti starček je vperl svoj pogled na podobo žalostne matere božje in terpečega Zveličarja, ter se potopil za delj časa v premišljevanje.

Ko ga je p. Frančišek spodbujal, naj misli na Jezusovo terpljenje, je mirno odgovoril: »Na Jezusovem terpljenju in Marijini žalosti sloni vse moje upanje.« Kar naenkrat pa zakliče: »O kako dobri so ti kanoniki!« Okolistoječi so mislili, da se mu že meša; pa ni bilo tako. Kanoniki v Orviju so namreč zvedeli, da je br. Krišpin nevarno zbolel; zato so začeli opravljati zanj tridnevnicu. Br. Krišpin je to spoznal in je ravno v času, ko so začeli tridnevnicu, njim izrekel zahvalni vzklik.

Peti dan boleznj je br. Krišpin opravil dolgo spoved čez celo življenje. Oba sta se solzila, spovednik in br. Krišpin; ta zavoljo globokega kesanja nad grehi, oni vsled br. Krišpina ponižnosti. Prinesli so sv. popotnico. Br. Krišpin skuša vstati iz postelje, da bi kleče na tleh počastil svojega Boga v presvetem zakramentu, pa je preslab. Zato ga v postelji po konci zravnavo, koliker je dopuščal njegovim udom protin. Br. Krišpin obudi glasno govoreč vero, upanje, ljubezen. Potem prosi sobrate odpuščenja. Neki pričujoči sobrat je povedal, da so v tem trenutku vsi jokali, ker jih je silno genila bolnikova globoka ponižnost. Na to je br. Krišpin prejel sveto popotnico. Pri tem mu je bilo njegovo serce tako močno, da so se opazili vdarci zunaj na obleki.

Naslednji dan je imel zdravnik bolnika za zelo slabega. Zunanaj na mostovžu pravi bratu, ki ga je spremljal: »Za danes ne

morem nič gotovega obetati. Na noben način pa ne more preživeti juteršnjega dopoldne.« Brat se takoj verne k bolniku in začudeno gleda, ko ga br. Krišpin, ki ni slišal, kaj je zdravnik povedal, nagovori: »Ali ste slišali, kaj je ta vbogi mož povedal, da bom jutri vmerl. Ali vmerl bom še le pojuternjem. Jutri je dan sv. Feliksa, njegovega praznika ne smem motiti.«

Br. Krišpin je v svoji bolezni veliko terpel, pa se je tolažil z mislijo na Jezusovo terpljenje, na Marijino žalost in z raznimi zdihljeji, ki jih je pogosto ponavljal.

Tudi hudobni duh je napel vse sile, da bi bolnika spravil v obupnost; šepetal mu je, kako strog je božji sodnik, koliko milosti je v dolgih letih življenja zapravil, koliko dobrega bi bil lahko storil, pa ni itd. Br. Krišpin je prosil: »Oh molite, molite za me!« Čez nekaj časa zavpije: »Gerda pošast, ti nisi moj sodnik!« Velik nemir in strah je razodeval bolnikov obraz. Boj je trajal celo popoldne in zvečer do ene po noči. V tem hudem boju zakliče na ves glas: »Upam! Upam! Jezus na tvojo kri! Jezus na tvojo ljubezen! Marija! Marija! Mati, hiti mi na pomoč!« Pokropili so bolnika in izbo z blagoslovljeno vodo. Skušnjavec je bil premagan. Bolnik se pomiri in miren je nadalje ostal do zadnjega zdihljeja.

Zdravnik je rekel, da bolnik 18. majnika ne bo preživel, br. Krišpin je pa ostal pri tem, da bo vmerl še le dan pozneje, ker praznika sv. Feliksa ne sme motiti. Verjeli so bolj br. Krišpinu, ko zdravniku. Vender niso hoteli sè sv. oljem odlašati do zadnjega dne. Dne 18. majnika naznanijo bolniku, naj se pripravi, da bo prejel zakrament sv. poslednjega olja. Br. Krišpin sprejme z veliko hvaležnostjo to naznanilo, želi svojega spovednika, da mu še enkrat podeli sv. odvezo, potem pa zopet prosi vse sobrate odpuščanja, če je koga razžalil ali pohujšal. Ko so ga vprašali, ali tudi on odpusti vsem, ki so ga razžalili, ostermi od začudenja in z nasmehom na ustnicah odgovori: »Jaz? Jaz nimam kaj odpustiti. Mene ni nihče razžalil.«

To je bil odgovor moža vterjenega v čednosti. Dobro je vedel, da so ga pogosto natolcevali, podtikali mu slabe namene, krivo in zlobno razlagali njegove besede in dela, obsojali njegovo občevanje sè svetom, prerokovanja in čudeže, imenovali ga klepetuljo, nadutega nevedneža, polnega samoljubja, ošabneža itd.; pa to mu ni vzelo serčnega miru, ker ni gledal na to,

kako ga sodijo ljudje, ampak kako ga bo sodil Bog. Zelo strog je bil, če je slišal opravljati ali obrekovati; ali če je njega kedo gerdil s hudobnim jezikom, si je razlagal to za neprostovoljno zmoto. Zato je mogel reči sedaj: »nimam kaj odpustiti.«

Proti večeru istega dne so ga obiskali pater generalj in prokurator z nekim monsinjorom. Eden izmej njih mu pravi: »Br. Krišpin, denes smo pa lep praznik obhajali. Toda nebeški prazniki so še lepši.« Monsinjor je mislil, da br. Krišpin ne razume, kaj mislijo, zato ga vpraša: »Ali veste kakšen praznik je denes?« — »Oh, praznik malega starčka,« odverne br. Krišpin. S tem je mislil sv. Feliksa, kaker je ta svetnik samega sebe imenoval.

Noč je pretekla mirno. Bolnik je skorej neprenehoma molil. Slišali so ga na lahko šepetati, kako se je priporočal Mariji, sv. Jožefu, sv. Frančišku in kako je pogosto ponavljal: »Moj Bog in moje vse . . . V nebesa, da v nebesa.«

Ko je napočilo jutro 19. majnika, so se bratje še enkrat zbrali okoli bolnikove postelje, da so opravili molitve za vmirajoče. Krišpin jim je sledil sè vso pazljivostjo in je, ker glasno ni več mogel, na tihoma molil ž njimi. Po molitvah je obernil pogled na podobo križanega Zveličarja in matere Marije, kaker bi prosil za zadnji blagoslov, pri tem je pa mirno v Gospodu zaspal. Dopolnil je svoje delo, življenje in terpljenje dne 19. majnika v svetem letu 1750, star 82 let, od katerih jih je preživel v redu 57.

Tisti, ki so ž njim živeli, popisujejo njegovo zunanost tako-le: »Suh in majhen je bil po telesu. Barva njegovega obraza je bila v mladosti blede, pozneje je poerjavela. Na obrazu mu je odsevalo veselje, čistost, odkritosrčnost. Oči je imel globoke in žive. Kostanjasta brada je na starost nekoliko osivela. Glas je imel doneč, besede mile in odkrite, da je vse za se pridobil. O njem se more reči: «Ljub je bil Bogu in ljudem in njegov spomin je blagoslovljen.«

Ko so nad mertvim truplom po redovnih predpisih opravili dela kerščanskega vsmiljenja, so opazili nasledke mertvenja in bičanja na ramenih in herbtu, protin mu je pa popolnoma zvil in pohabil perste na nogah. Skoraj bali so se mertvega trupla, tako je bilo izdelano. Še le zdaj so sprevideli, koliko je moral br. Krišpin terpeti, da si je zagotovil paljmo zmage.

Ker je v Rimu sredi majnika že zelo vroče, so sklenili, da ga kar mogoče hitro pokopljejo. Toda sklepi božji so bili drugačni. Bog je svojega zvestega služabnika takoj po smerti povelečal. Ko ga po redovni navadi neso v cerkev na mertvaški oder, se truplo hipoma spremeni. Sključena kolena se stegnejo v naravno lego, pohabljene roke in noge zgubijo vse pomanjkljivosti. Koža je postala bela in meso mehko, kaker pri otroku. Ostermeli so vsi, ki so bili pričujoči pri tej nenavadni in hitri spremembi celega telesa, in vsi brez razlike so spoznali, da je to znak Krišpinove velike svetosti, ki jo je hotel Bog razodeti s tem povelečanjem mertvega telesa. Zato so tudi pogreb za nekaj časa odložili.

Krišpinovo smert so ljudje hitro zvedeli po celem mestu. Ne majhine množice so se torej gnetle okoli kapucinskega samostana in gnječa je vedno naraščala. V cerkvi ni bilo mogoče vzdržati reda. Da bi preprečili kako nesrečo, so odperli vrata pri koru za velikim altarjem, da so mogli vunkaj hoditi. Tako se je pomikala nepretergana procesija mimo mertvaškega odra, kjer je ležalo truplo br. Krišpina. Ali da bi bili ljudje samo mimo šli! V kratkih urah so obrezali ves habit, v kateri je bilo Krišpinovo truplo oblečeno. Šestkrat so merliča tisti dan preoblekli, pa ljudje so mu vseh šest habitov v koščekih odnesli, ker je hotel imeti vsagdo kak spomin in svetinjo od svetnika. Nazadnje so morali poklicati vojake za stražo. Ker se tudi zvečer ljudje niso hoteli odpraviti, so vojaki odnesli truplo v stransko kapelo in obljubili, da bo drugi dan zopet sredi cerkve izpostavljeno. Domači so se pa mej tem posvetovali in so sklenili br. Krišpina takoj pokopati. Kmalu na to je prišlo od kardinala-vikarja povelje, naj se truplo drugi dan še izpostavi, da se zadovolji želja ljudi.

In drugi dan se je ponavljalo prav tisto. Ljudje so hodili skozi glavna vrata v cerkev mimo mertvaškega odra, poljubljali svetniku roke in noge, polagali nanj razne stvari, ki so jih imeli potem za svetinje, in odhajali pri zadnjih vratih skozi kor.

Pri tem kropljenju, ali bolje rečeno češčenju, se je zgodilo nekaj čudežev, ki so se hitro raznesli po mestu in še več ljudi privabili. Tudi ta dan so več habitov na svetnikovo truplo položili, ker je vsakedo hotel imeti majhin košček njegove obleke.

Zvečer so truplo zopet odnesli v stransko kapelo, ljudje so se pa tolažili, da bodo videli br. Krišpina drugo jutro. Pozno v noč okoli enajste ure dne 20. majnika so šli najimenitniši veljaki s patri in brati samostana v kapelico, kjer so počastili merliča, dali mu dostojen habit, ga položili v rakev in jo prenesli, v cerkvi, v samostansko grobišče.

Četerti dan po pokopu so rakev vpričo mnogo dostojanstvenikov svetnega in duhovskega stanu zopet odperli. Truplo je bilo še vedno lepo in gibčno, kaker poprej na mertvaškem odru. Uredno se je poterilo, da je to pravo truplo br. Krišpina, potem so kersto zaperli, jo obložili s kovinatimi ploščami, pritisnili na njo pečat in naredili napis: »Kosti br. Krišpina iz Viterba, kapucinskega lajika, vmerlega dne 19. majnika, v svetem letu 1750.« To kersto so deli v drugo večo iz kostanjevega lesa ter jo postavili v notranjo kapelo v grob.

Tu sem so hodili še dolgo časa ljudje iz Rima in družih krajev, deloma, da bi videli kak čudež, deloma, da bi si izprosili kako milost.

### **Br. Krišpin mej blažene prištet.**

Br. Krišpin je bil že tukaj na zemlji vedno pripravljen stiskanim pomagati, v nebesih je pa še raje hitel na pomoč vsem, ki so ga prosili.

Veliko število čudežev je zapisanih, ki so se zgodili po njegovi smerti. Tukaj omenimo le dva, ki sta mej drugimi cerkveno preiskana in poterjena.

Vdovo Frančiško Petrini, rojeno Terozi, je napadla 11. novembra 1757 l. neka vratna bolezen. Zdravniki so rekli, da je navadno vnetje v gerlu, naj počaka pomladi, takrat da bo bolje. Prišla je pomlad, preteklo poletje in jesen družega leta, bolezen se je spremenila v gnjijočo oteklino, ki je bila vzrok terganja, merzlice in žalosti. Zdravniki niso vedeli kaj storiti. Leta 1759. januarija meseca so bolnico prevedeli. Slišala pa je praviti o čudežih br. Krišpina; zato se zaupno nanj oberne in ga milo prosi: »Oh br. Krišpin! Prosim te, izprosi mi od Boga, da ozdravim, da bom mogla skerbeti za svoje otroke.« To prošnjo je pogosto ponavljala, pa kaker brez vspeha. Zopet začne: »Oh br. Krišpin! Izprosi mi zdravje!« Jokaje pristavi: »Zakaj ne sprejmeš moje prošnje, ko toliko družih vslišiš!«

Naenkrat vidi, kako vstopita dva kapucina. Eden je bil br. Frančišek, ki ga spozna, ker je bil iz njenega kraja doma, drugi:



majhen, star, erjavega obraza, živih oči sè sivkasto brado ji je bil neznan. — Oba se ji približata in br. Frančišek jo nagovori: »Ali vam je slabo?« — »Oh zelo slabo,« zdihne bolnica. »Ni ga zdravila, ki bi mi pomagalo. Zdravniki pravijo, da moram vmreti.« — »Pa se obernite do br. Krišpina; on bo pomagal,« odverne br. Frančišek. Bolnica pa vzdihne: »Saj sem ga že klicala na pomoč, pa me noče vslišati.« Ko jo br. Frančišek oserčuje, naj ga le še prosi, zakliče bolna žena: »Brat Krišpin, vsliži me! Podeli mi milost, za katero te prosim.« — Starček, ki je poleg stal in ni ničesar spregovoril, se ji posmeje in pravi: »Naj ti da Bog milost, za katero prosiš.« Na to napravi nad njo znamenje sv. križa.

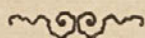
Postrežnica bolnice, ki je bila zunaj hiše, je mislila, da se ženi meša, zato prihiti v hišo. Kapucina sta hipoma zginila. Ko bolnica to opazi, se pritoži nad postrežnico, zakaj jo moti. Postrežnica še vedno misli, da se bolnici meša. Ali bolna žena, ki se dosedaj sama še premekniti ni mogla, naenkrat v postelji pokoncu sede in vsa vesela zavpije: »Ozdravljena sem! Brat Krišpin je bil tu in me je ozdravil! Daj mi obleko, vstala bom!« Postrežnica spozna, da se je zgodil čudež. Vsa osupnjena pokliče otroke skupaj, potem hiti k zdravniku. In ta je prišel in poterdil, da je žena res popolnoma zdrava in da se je zgodil čudež. Bolna žena je na njegovo povelje vstala, se sama oblekla, hodila sem in tja in zopet zdrava začela skrbeti za otroke in hišo.

Drugi čudež, ki ga hočemo povedati, je tudi po cerkveni oblasti preiskan in poterjen; zgodil se je kmalu po Krišpinovi smerti na petletni Ani Bianchi. Njen brat jo je pri igranju na mostovžu ravno nad stopnjicami vzel na rame in jo hotel tako okoli nositi. Deklički pa to ni bilo všeč, začela je kričati; bratec jo spusti torej na tla ali sestra je skočila tako nesrečno, da se je doteknila z nogami le roba verhnje stopnjice in se ni mogla vderžati v ravnotežju. Padla je in valila se po stopnjicah navzdol ter si pri tem zlomila kost v ledju. Odnese jo v bolnišnico, tam jo terdno obvežejo in naroče, da mora štirinajst dni nedremično tako ležati. Dete je jokalo, vpilo in terpelo. Tri dni so stariši prenašali in poslušali jok in stok. Dalje niso mogli. Obernili so se do br. Krišpina. Vzeli so namreč košček Krišpinovega habita, ki so ga imeli doma za spomin, naredili so ž njim zna-

menje sv. križa nad zlomljeno kostjo in ga potisnili pod obezo. Mali Ančki so pa veleli, naj prosi ozdravljenja br. Krišpina. Dete moli prav priserčno, kmalu pa zaspi. Čez pet ur se prebudi in zagotavlja, da ne čuti več nobene bolečine. Stariši si niso upali rane odvezati. Zato pokličejo zdravnika in mu vse povejo, kar se je mej tem zgodilo. Ta potiplje rano večkrat, izprašuje otroka, če čuti kako bolečino, kar dete vselej zanika. Slednjič odstrani obezo; otrok se lahko premika in hodi, rana je bila popolnoma zdrava. Zdravnik je priznal, da je bilo to mogoče edino le po čudežu.

Ker so se čudeži br. Krišpina vedno množili, so začeli delati na to, da bi ga za blaženega razglasili. Preiskava čudežev in svetosti je bila končana l. 1790. Papež Pij VI. je izdal pismo, v katerem priznava čednostno življenje br. Krišpina. Pismo, v katerem so poterjeni čudeži, je kmalu na to sledilo. Dne 7. septembra l. 1806. je bil br. Krišpin vpričo neštevilne množice v vatikanski baziliki slovesno mej blažene prištet.

Popisovanje njegovega življenja sklenemo sè serčno željo in prošnjo, naj blaženi Krišpin tudi za vse nas prosi v nebesih, da bi ga mogli in hoteli posnemati v njegovih čednostih, ter da bi enkrat srečno prišli v njegovo družbo v nebesa.



## Evangelijški sveti.

Sveti, ki jih je dal sam neskončno modri Sin božji, so pač vredni vse naše pazljivosti in pozornosti. Kar je podlaga redovnega stanu, po čemer se je ravnalo toliko imenitnih, za vse človeštvo zaslužnih mož, toliko blagih, svetih žen, to vendar ne more biti tako nepomenljivo, kaker se zdi dandanašnji premnogim. Ti, cenjeni bravec, nisi mej njimi, ki ne marajo nič čuti o evangelijških svetih. Želiš jih morda, koliker ti tvoj stan pripušča, sam zverševati. Potem ti bo ljubo kaj natančnejšega zvedeti o njih v naslednjih versticah.

Evangelijški sveti so 1.) radovoljno vboštvo, 2.) vedno devišstvo, 3.) vedna pokorščina pod duhovnim poglavarjem.

Zatajevanje in mertvenje je občna kerščanska dolžnost, najvišja stopinja teh dveh čednosti je pa samo svet. Popolnost obstoji po nauku sv. Frančiška Saleškega pravzaprav v lju-

bezni. Toda vboštvo, devištvo in pokorščina so najizdatniši pripomočki v dosego popolnosti. S pokorščino se daruje Bogu duša, s čistostjo telo, z vboštvom premoženje.

Radovoljno vboštvo obstoji v tem, da se odreče po popolnosti hrepeneči kristijan iz ljubezni do Kristusa in v zveličanje svoje duše vsaki zemeljski posesti in vse posvetno le toliko rabi, koliker je neobhodno potrebno. Radovoljno vboštvo nasvetuje Jezus z besedami: »Ako hočeš popoln biti, pojdi, prodaj, kar imaš, in daj vbogim, in boš imel zaklad v nebesih; ter pridi in hodi za menoj.« (Mat. 19, 21.)

Vedno devištvo je iz ljubezni do Kristusa in do popolnosti prostovoljno izvoljeno samsko, čisto življenje. Vedno devištvo je zopet nasvetoval, ne zapovedal, Gospod in pristavil svojemu svetu pomenljive besede: kedor more umeti, naj ume. Sv. apostelj Pavelj priporoča v svojem 1. listu do Korinčanov samsko, čisto življenje: »Pravim pa«, piše, »neporočenim in vdovam: dobro je, če tako ostanejo, kaker tudi jaz.« (I., 7. 8.)

Prostovoljna pokorščina obstoji slednjič v tem, da se odpove kristijan zavoljo Jezusa svoji lastni volji in se podverže v vsem, kar ni zoper zapovedi božje, predstojniku.

Tretji evangelijski svet je dal Gospod sè svojim lastnim zgledom, zakaj, dasiravno Bog, se je podvergel predpisom judovske postave in je bil pokoren Jožefu in Mariji. Poleg tega je nasvetoval Gospod že s tem, ker je naložil vsakemu svojemu učencu v ostro dolžnost zatajevanje samega sebe in mertvenje, tudi najvišjo stopinjo teh čednosti, namreč zatajevanje lastne volje, pokorščino.

Res je velika žertev prostovoljno živeti po evangelijskih svetih, zakaj vpirajo se jim tista huda nagnenja človeštva, ki jih kratko pa dobro označuje sv. pismo s poželjenjem oči, poželjenjem mesa in napuhom življenja.

Da so evangelijski sveti najboljši pripomoček h kerščanski popolnosti, ni treba posebe dokazovati, ko enkrat vemo, da jih je dal svojim učencem najboljši učenik kerščanskega življenja, Jezus Kristus. Nekaj koristnišega, dragi bravec, ki nisi redovnik, pa hrepeniš po kerščanski popolnosti, pa ti imam povedati, namreč: kako moreš in koliker toliko moraš tudi ti, seveda po duhu, ne po čerki, spolnjevati evangelijske svete.

Ni treba, da bi se odpovedal vsaki posesti, toda nekaj je treba; svojega serca, ki ga Bog za se tirja, ne smeš navezovat

na to, kar imaš. Mej iskanjem in pridobivanjem posvetnega blaga ne smeš zgubiti izpred oči duhovnega. To, kar molji snedo in tatovi lahko odneso, ti ne sme biti tako v čislih, kaker to, kar zmirom ostane, kar bo šlo s tebo v večnost in ti bo odperlo vrata nebeška. »Iščite najpoprej kraljestva božjega in njegove pravice,« govori Gospod. (Mat. 6, 33.) Izvoli si pred vsem najboljši del, Marijin, ki ti ne bo odvzet. Ne misli, da smeš svoje premoženje poljubno rabiti, nikaker ne, ti si le njega oskerbnik in boš moral pravemu gospodu enkrat odgovor dajati o svojem gospodarstvu. Če se ti tudi ni treba odpovedati vsemu, kar imaš, kaker se ima odpovedati redovnik v samostanu, nekaj svojega pa moraš vender žertvovati in sicer s tem, da podpiraš po moči vboge, da nisi terdega serca do njih, ki se v sili zatečejo k tebi, temuč, pamagaš keder in koliker moreš. Tvoj Zveličar, ki si mu samemu v osebah vbozih vsmiljenje skazal, bo potem tvoj vsmiljeni sodnik. Če ti je ljubi Bog naklonil dosti premoženja, glej, da se boš ravnal pri njega rabi, množenju, ali zgubi po sledečem navodilu bogoljubnega kardinalja Bone: 1.) premoženja ne pridobivaj po krivici, 2.) ne navezuj svojega serca nanj, 3.) ohrani si ga, pa brez prevelicega strahu in skerbi, 4.) keder ga je treba izročiti drugemu, si tega ne ženi k sercu, 5.) rabi ga po pameti za se in za potrebne bližnje.

Svet radovoljnega vboštva moreš mej svetom spolnjevati duhovno, če si premožen, ako pametno rabiš premoženje po naukih Gospodovih v čast božjo in ne navežeš serca nanj; če pa nisi premožen, ako pomanjkanje iz ljubezni do Jezusa prenašaš; naposled če si prišel ob to, kar si imel, ako prineseš voljno in vdano to žertev Bogu. — Morda je vboštvo tvoja dediščina po stariših, ali pa si po nesreči prišel ob vse; bodi potem tudi vbog v duhu, v duhu Kristusa in sv. evangelija, iz sile naredi čednost. Kar je zoper tvojo voljo prišlo čez te, to nosi prostovoljno, posvečuj vboštvo s ponižno vdanostjo v voljo božjo. Uči se tudi pri obilici zemeljskih dobrot biti vbog in tudi prostovoljno pomanjkanje terpeti, n. pr., da si skromen pri obleki, jedi i. t. d. Na ta način moreš tudi ti po duhu spolnjevati prvi evangelijski svet.

Ni ti nadalje zapovedano samsko življenje, pač pa čisto, tako v samskem, kaker v zakonskem stanu. Čiste morajo biti tvoje misli in želje, čisto celo tvoje serce, zakaj, le tisti, ki so či-

stega serca, bodo Boga gledali. Spodobno bodi zmirom tvoje govorjenje, zakaj, iz obilnosti serca usta govore; čisto bodi vse tvoje obnašanje. — Imej v časti samski, deviški stan, saj so ga celo pagani imeli v časti. Ohrani si angeljsko nedolžnost v svojem samskem stanu, opusti vse tako, pri čemer ne bi imel rad poleg sebe Boga najsvetejšega in svojega angelja variha. Posebno vestno izprašuj svoje serce in svoj razum pri volitvi stanu, ali imaš poklic za zakonski, ali morda za samski stan. Kajpada veljajo o samskem, deviškem stanu besede Gospodove: »veliko je poklicanih, malo izvoljenih«. Slobodno si izvoliš sv. zakonski stan, ako imaš poklic zanj. Ne le v samskem, tudi v zakonskem stanu je mogoče duhovno spolnjevati drugi evanđeljski svet, ako imaš to pred očmi, da si otrok božji, tempelj sv. Duha, brat ali sestra svetnikov, ako ne pozabiš tega, da so sramežljivost, dostojnost in zmernost čednosti, ki dičijo vsakega kristijana kateregakoli stanu. Misli na pričujočnost božjo, misli, da je vsevedni Bog vsaki čas priča tvojih misli, predstav, želj in dejanj. Kedo si upa kaj nedopustnega storiti v priča imenitnega gospoda? Mari boš imel menj strahu pred gospodom vseh gospodov? Obnašaj se vedno tako, da ne boš žalostil svojega angelja variha, da te bo vesel enkrat spremil pred prestol božji. Če misliš kedaj z angelji v nebesih prebivati, trudi se, že tu se navzeti angeljskega duha. Če hočeš, da bo Jezus res tvoj brat, Marija mati tvoja, jim ne smeš sè svojim obnašanjem delati nečasti, da ne bosta prisiljena enkrat te zatajiti. Otrok nebeškega očeta, ne ponižaj se do sužnja nizkih strasti; odrešenec Kristusov, nikari tega, da bi bila zastonj prelita za te kri tvojega Odrešenika; varovanec sv. Duha, ne onečasti njegovega sv. tempeljna, svojega telesa! Ogibaj se priložnosti, beži pred nevarnostmi, čuj nad okni svoje duše, nad svojimi čuti. Imej pred očmi zgled svetnikov, ki jih diči sedaj prelep venec v nebesih za zmage nad strastmi in nad svetom. Kar so mogli oni, moreš doseči tudi ti s pomočjo milosti, ki jo Bog rad deli vsem, ki ga za njo prosijo. Nebesa so pač vredna boja in truda. Koliker večo popolnost si priboriš na zemlji, toliko lepše bo tvoje plačilo v nebesih. Pri zapeljivi in vabljeni skušnjavi misli na križanega, s kervijo oblitega Jezusa, potem ne boš želel piti kelih naslade, mej tem ko pije Sin božji kelih terpljenja. Lehko misliš v skušnjavah na smert, ki za zmirom konec stori kratke-

mu, puhlemu grešnemu veselju in v pogubo pahne grešnika. — Na ta način moreš, če ne po čerki, pa po duhu tudi v svojem stanu spolnjevati svet devištva. —

Prostovoljna pokorščina do duhovnega poglavarja, ki jo tretji evangelijski svet priporoča, popolna odpoved lastni volji, ni mej svetom tvoja dolžnost, pač pa ima blizu vsak človek svoje predstojnike, ki jih je dolžan slušati v vsem dovoljenem. Dandanašnji se pa prav predstojniki splošno pritožujejo čez podložnike. Ljudstva niso pokorna svojim vladarjem posli ne gospodarjem, otroci se vpirajo starišem i. t. d. Kje iskati vzroka taki žalostni prikazni? V duhu vpornosti, napuha, ki povsod dviga svojo glavo; nihče ne mara slušati, vsak bi rad vkazoval. V resnici žalostna prikazen, obsodbe vredna nerednost, ki nasprotuje redu, ki ga je postavil sam Bog! Da vlada red, mir, pravica na svetu, zato je treba ljudi, ki zapovedujejo, in ljudi, ki slušajo. Vpor zoper predstojnike je ob enem vpor zoper red, od Boga določen, je torej greh. Pokorščina je sicer težavna čednost, ker ne vgaja napuhu, pa prav zato je zelo zaslužna čednost, ker ima za podlago ponižnost. Prostovoljna in vesela pokorščina, ki se more vsakedo v njej vaditi tudi mej svetom, je pa ob enem duhovno spolnjevanje tretjega evangelijskega sveta. — Rad slušaj torej navode in svete svojega spovednika, ki ti gotovo dobro hoče, in spominjaj se besed sv. pismo, da je pokorščina boljša od daritve.

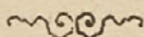
Žena slušaj rada svojega moža v vsem dovoljenem, mož naj se pa vsaj ozira na prošnje ali svete žene in naj tudi žrtvuje, koliker je prav, svojo lastno voljo. — Če si posel, zavedaj se svoje dolžnosti, pusti vpornost do gospodarjev, bodi pokoren v vsem, kar ni grešno. Slušaj zlasti rad take predstojnike, ki te k dobremu napeljujejo. Koliko zasluženja si lahko pridobiš, kako visoko se lahko povspneš v kerščanski popolnosti in kako lepo spolnuješ po duhu tretji evangelijski svet, če slušaš prostovoljno, rad in zvesto v velikem in malem, v lahkem in težavnem iz ljubezni do Boga v združenju s pokornim Jezusom.

— Ako si pri stariših, ni treba posebe povdarjati, da jih moraš slušati. Pač pa moreš to, kar ti že četrta božja zapoved zapoveduje, sveto dolžnost pokorščine do starišev povzdigniti v prostovoljno čednost, če slušaš svoje stariše rad, iz ljubezni in zvesto, če posnemaš v spoštovanju in pokorščini do starišev

božjega Zveličarja, ki je pravi Bog, pa je bil ko človek vender pokoren svojim starišem.

Tako moreš v vsakem stanu, v vsaki starosti duhovno sponevati evangelijske svete in si služiti lepo plačilo v večnosti.

P. B. R.



## Razlaganje vodila svetovnega tretjega reda sv. Frančiška.

P. A. F.

Drugo poglavje.

(Dalje.)

**Besede §. 11.** Gdor lahko more, naj bo vsaki dan pri sveti maši. K mesečnim shodom, ki jih bo sklical predstojnik, naj prihajajo.

**Vprašanje.** Zakaj naj bo tretjerednik vsaki dan pri sveti maši?

**Odgovor. 1.** Ker takrat naj bolj časti Boga, dela naj boljše pokoro za svoje grehe in naj laglje sprejme od Boga, kar prosi. **2.** Ker sè sveto mašo delo in dán najbolje začne in more najlaglje potrebnega blagoslova od Boga prejeti.

**Vprašanje.** Kateri udje niso dolžni iti k sveti maši?

**Odgovor.** Bolniki, posli, žene, ki ne morejo otrok drugim izročiti in katerih možje zavoljo tega godernjajo, tisti, ki so daleč od cerkve, ali imajo službo, zavoljo ketere ne morejo iti k sveti maši, ali so kako drugači opravičeno zaderžani.

**Vprašanje.** Zakaj vелеva vodilo hoditi k mesečnim shodom?

**Odgovor.** Tretji red je pravi red in ko tak mora imeti za svoje ude leto poskušnje, redovno obljubo in skupno življenje. Skupno življenje pa imajo tretjeredniki, ki mej svetom živijo, samo na mesečnem shodu.

**Vprašanje.** So mesečni shodi potrebni?

**Odgovor.** Da, ker voditelj na mesečnih shodih 1. razlaga vodilo; 2. naznani nove odločbe za tretji red; 3. napove dneve odpustkov, vesoljne odveze in papeževega blagoslova; 4. naznani vmerle ude; 5. navaja in graja morebitne pogrēške

udov. Na mesečnih shodih se spoznavajo udje mej seboj; skupno pristopijo k sv. obhajilu; skupno se posvetujejo in oživljajo za tretji red.

Vprašanje. Zadoščuje katerikoli vzrok, da oprosti voditelj tretjega reda posamezne ude mesečnega shoda?

Odgovor. Ne, temuč mora biti važen in veljaven vzrok.

Vprašanje. Je še ud tretjega, gdor ne obiskuje mesečnih shodov?

Odgovor. Je, ali duha tretjega reda se ne more navzeti in se ne vdeležuje neketerih odpustkov in papeževega blagoslova.

Ako prebiva ud tretjega reda na takih krajih, kjer ni skupščine tretjega reda, naj namesto mesečnega shoda bere razlaganje vodila ali sploh kaj o tretjem redu.

Besede §. 12. Po svoji moči naj nekoliko zložé, da se bodo podpirali vbožniši iz števila udov, ali da se bo skerbelo za čast službe božje.

Vprašanje. Gdaj naj zložé miloščino?

Odgovor. Vsako leto enkrat, ali pa na vsakem shodu posebe, kaker je pri nas v navadi.

Vprašanje. Koliko naj da vsaki ud?

Odgovor. Novo, olajšano vodilo ne določuje, koliko mora vsaki ud dati, temuč pravi, koliker more, po svojih močeh. bogati več kaker pa manj premožni.

Vprašanje. Gdo hrani miloščino skupščine tretjega reda?

Odgovor. Blagajnik tretjega reda, ali pa njegov namestnik (namestnica). S to miloščino podpira potrebne in bolne ude, naroča svete maše, skerbi za olepšanje kapele ali oltarja skupščine tretjega reda, za pogreb siromašnih udov in za druge potrebe kaker sklene starešinstvo dotične skupščine tretjega reda.

Besede §. 14. K pogrebu vmerlega tovariša naj pridejo udje tistega kraja in ptuji (ki so ravno tam), in naj molijo skupno za nebeško tolažbo rajnega Marijine molitve, ki jih je vstanovil sv. oče Dominik, to je rožnega venca tretji del. Mašniki naj mej sveto maša, svetovni ljudje pa ako mogoče, stopivši k mizi Gospodovi, pobožno molijo za večni pokoj vmerlega brata.

Vprašanje. Kake dolžnosti imajo do vmerlih udov?



O d g o v o r. 1. Predstojnik ali predstojnica skupščine naznani voditelju in udom smert, dan in uro pogreba. 2. Skerbi, da ima merlič na sebi škapulir in pas tretjega reda. 3. Udje dotične skupščine molijo grede za pogrebom tretji del rožnega venca in primo naslednje sveto obhajilo darujejo za rajnega; mašniki tretjeredniki se ga spomnijo pri sveti maši. 4. Ako je bil rajni siromašen, plača skupščina pogreb in sveto mašo. Ta maša se sme vselej opraviti v černi mašni obleki, tudi ako je tiha (Pij X. 9. dec. 1908. za pet let). Goreči udje naj Bogu priporočajo rajnike ude tudi pri drugih svetih mašah, prejemajo zanje sveto obhajilo in skerbijo, da so njih grobi čedni in v dobrem stanu. 5. Ravnatelj tretjega reda naj sporoči »Cvetju« imena vmerlih udov, da izvedó njihovo smert tudi drugi in molijo zanje.

B e s e d e §. 13. K bolnemu tovarišu naj predstojniki ali sami gredo, ali naj koga pošljejo, da izpolni dolžnosti ljubezni. Ravno ti naj v nevarni bolezni opominjajo in prigovarjajo bolniku, da naj o pravem času skerbi, da se z Bogom spravi.

V p r a š a n j e. Gdo je predstojnik, o katerem tukaj vodilo govori?

O d g o v o r. Predstojnik posamezne skupščine.

V p r a š a n j e. Veže ta predpis samo predstojnike?

O d g o v o r. Ne, temuč tudi druge ude, ki so blizu bolnika. Ti naj to naznanijo predstojniku, voditelju tretjega reda in domačemu duhovnemu pastirju.

V p r a š a n j e. Kako naj obiskujejo bolnike?

O d g o v o r. Bolnika naj tolažijo in nagovarjajo, da naj zaupa v Boga in naj se popolnoma vda v voljo božjo. Ako je bolnik siromašen, naj mu pomagajo z miloščino tretjega reda in naj mu strežejo, koliker vtegnejo. Ako je bolezen nevarna, zlasti pri starih ljudeh, naj opomnijo bolnika, da o pravem času prejme zakramente vmirajočih in naredi oporoko ali testament, ako tega še ni storil. Skerbijo naj, da bo imel bolnik na sebi škapulir in pas ter naj molijo zanj, ko vmira.

### Žretje poglavje.

#### 0 službah, nadzorovanju in vodilu samem.

B e s e d e §. 1. Službe naj se oddajajo ob shodu udov in sicer za tri leta. Nihče naj se jih brez pravičnega vzroka ne brani nihče jih ne opravljaj nemarno.

Vprašanje. Kaj želi sveta cerkev s temi besedami?

Odgovor. Želi, da naj se udje tretjega reda po vaseh, župnijah družijo v skupščine, da se tako tretji red ohrani, raste in cvete.

Vprašanje. Ktere so službe posameznih skupščin?

Odgovor. Vsaka skupščina ima zdaj svoje predstojnike: nadzornika (oglednika ali vizitatorja) iz bližnjega samostana, voditelja duhovnika, predstojnika (predstojnico), tajnika (tajnico), blagajnika (blagajničarko), svetovavce (svetovavke), učitelja (učiteljico) novincev, strežnika (strežnico) bolnikov, zakristana, ki skerbi za kapelo ali oltar skupščine, organista, ako ima skupščina svoje pevce, knjižničarja i. t. d.

Vprašanje. Gdo deli te službe?

Odgovor. Udje tretjega reda volijo pripravne ude za te službe, pod predsedstvom patra nadzornika, kateri oznani dan nove volitve in sme imenovati duhovnika voditelja za svojega namestnika pri volitvah. Pooblaščen duhovnik voditelj skupščine sporoči patru nadzorniku izid volitve v poterjenje.

Vprašanje. Gdo ima pravico voliti?

Odgovor. Vsi udje dotične skupščine, ki so naredili redovno obljubo, volijo predstojnika, ženska skupščina predstojnico, sè svetovavci (svetovavkami). Predstojnik sè svetovavci izvoli pripravne ude za druge službe.

Vprašanje. Kako volijo?

Odgovor. Skrivno; vsaki zapiše na listek ime uda, katerega voli, ter ga izroči predsedniku volitve.

Vprašanje. Koliko glasov mora vsaki dobiti, da je postavno izvoljen.

Odgovor. Vsaj eden glas čez polovico oddanih veljavnih glasov. Ako dobita dva enako število glasov, odloči predsednik.

Vprašanje. Komu treba dati glas?

Odgovor. Tistemu, katerega ud pozna za najbolj sposobnega za tako službo.

Vprašanje. Kake lastnosti mora imeti voljenec?

Odgovor. 1. mora imeti redovno obljubo. 2. mora natančno spolnjevati sveto vodilo. 3. mora biti brez graje. 4. mora biti sposoben za dotično službo.

Vprašanje. Ali sme biti čez tri leta vnovič izvoljen?

O d g o v o r. Sme.

V p r a š a n j e. Sme imeti eden in isti več služeb?

O d g o v o r. Da, ako jih more vestno opravljati.

V p r a š a n j e. Ali se lahko odpove službi?

O d g o v o r. Po vodilu ne, ako nima važnih vzrokov, kete-re spozna ko take nadzornik ali pa od njega pooblaščen pred-sednik. Ako gdo zanemarja svojo službo, ga nadzornik opomni, da naj se sam odpove; če noče, ga sme tudi odstaviti.

B e s e d e §. 2. Nadzornik (vizitator) naj pridno preiskuje ali udje izpolnjujejo vodilo. Zatorej je dolžan vsako leto, tudi večkrat, ako bo treba, obiskati kraje, kjer so udje in sklicati jih na shod, h kateremu so dolžni priti vsi predstojniki in vsi udje. Ako nadzornik (vizitator) keterega sè svarjenjem in zapo-vedjo na dolžnost opomni ali mu kaj v zveličavno pokoro na-loži, naj ta to ponižno sprejme in naj se ne brani zadostiti.

V p r a š a n j e. Zakaj predpisuje vodilo letno nadzoro-vanje?

O d g o v o r. Kako goreči so tretjeredniki v pobožnosti in v spolnjevanju vodila, to je zelo odvisno od čujočnosti predstoj-nikov. Nadzornik pa ima ravno to dolžnost, da pazi, opominja, če treba tudi kaznuje, in sicer zato, da v udih oživlja duh sv. Frančiška, nagiblje skupščino h delu in edinosti. Iz tega namena zahteva vodilo, da se naj vsako leto vsaj enkrat obišče vsaka skupščina.

V p r a š a n j e. Gdo prosi nadzornika, da obišče skupščino?

O d g o v o r. Voditelj skupščine.

B e s e d e §. 3. Nadzorniki (vizitatorji) naj se volijo iz perve-ga ali pa tretjega regularnega reda; določili jih bodo kustosi ali gvardijani, ako se za to naprosijo. Neduhovnim možem bodi služba vizitatorja prepovedana.

\* V p r a š a n j e. Na koga naj se oberne voditelj skupščine, da se povabi vizitator?

O d g o v o r. Na predstojnike prvega in tretjega regular-nega reda, kamer so vpisani. Ti, provincijalj in gvardijan, imata pravico nadzorovati skupščine tretjega reda v svojem okrožju, tudi ako ju ne povabijo.

B e s e d e §. 4. Udje, ki so nepokvarjeni in slabega obna-šanja, naj se dvakrat in v tretje opomnijo na dolžnosti; ako ne bodo pokorni, naj se izključijo iz reda.

Vprašanje. Kateri so nepokorni udje?

Odgovor. Tisti, ki ne izpolnjujejo vodila ali niso pokorni voditelju v bistvenih rečeh, ki jih po vodilu vkazujejo.

Vprašanje. Kateri udje so slabega vedenja?

Odgovor. Tisti, ki ne živijo, kakor mora živeti kristijan, ki dajejo drugim slabe zglede in pohujšanje ali jemljejo tretjemu redu dobro ime.

Vprašanje. Gdo sme izključiti uda iz tretjega reda?

Odgovor. Samo nadzornik ima pravico slabe ude izključiti iz reda, to je, izbrisati iz imenika in s tem jim odvzeti vse pravice do duhovnih dobrot, ki jih daje tretji red svojim udom.

Vprašanje. Smejo taki izključeni v novič sprejeti biti v tretji red?

Odgovor. Le ke bi bilo poboljšanje popolnoma gotovo in očitno in storjeno pohujšanje popravljeno.

Besede §. 5. Ke bi se gdo v teh postavah kaj pregrešil, naj ve, da nima vsled tega nobenega zadolženja, izvzemši to, kar je po božjih ali cerkvenih postavah že tako zapovedano.

Vprašanje. Veže vodilo tretjega reda pod smertnim grehom?

Odgovor. Ne. Splošno ne veže pod grehom ne vodilo, ne obljuba; toda gdor ne izpolnjuje vodila, bo kmalu postal nemaren, len in mlačen ud. Tak je v nevarnosti iz boječnosti pred ljudmi pregrešiti se tudi zoper kako božjo ali cerkveno zapoved. Ako ud stori kako reč, katero prepoveduje vodilo in ob enem božja ali cerkvena zapoved, se pregreši kakor vsaki drugi kristijan, na primer, ke bi bral časopise ali knjige, ketere sveta cerkev ostro prepoveduje brati.

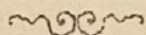
Besede §. 6. Ako gdo iz veljavnega in pravičnega vzroka ne more spolnjevati kakega poglavja te postave, je dovoljeno oprostiti ga v tisti reči ter jo modro zameniti. K temu naj imajo pravico redni predstojniki frančiškanskega prvega in tretjega reda, kakor tudi gori omenjeni vizitatorji.

Vprašanje. Gdo ima pravico oprostiti (dispenzirati) tretjerednike glede vodila?

Odgovor. Predstojniki prvega in tretjega reda; provincijalj, gvardijan, nadzornik in voditelji tretjega reda; spovedniki nimajo te pravice.

Vprašanje. Gdaj smejo oprostiti in zameniti kako predpisano reč?

Odgovor. Keder je zato važen in pameten vzrok, ozi-  
raje se na zdravje, starost, družinske razmere posamezne ose-  
be. Cele skupščine pa tudi imenovani ne smejo in ne morejo  
oprostiti kake zapovedi v vodilu.



## Drobtinice in odlomki iz kerščanskih naukov in pridig Jožefa Škrinjarja.

P H. R.

Iz 2. sešitka „O veri“.

(Dalje.)

XIX.

»Kaj je Bog? ... Popolno spoznanje Boga, nam je v pri-  
hodnjem življenju prihranjeno; še le v nebesih, ko bomo Boga  
od obličja do obličja gledali, ga bomo videli kakšen je in takrat  
bomo vedeli kaj je Bog. Zdaj pa moremo samo reči, da je Bog  
sam na sebi najbolj popolnoma bitje, to se pravi, Bog ima vse  
mogočne dobre lastnosti v sebi, nič hudega se pa o njemu mi-  
sliti ne more.«

XX.

»Ke bi nas tudi vera ne učila da je Bog, ke bi nam tudi sv.  
Pismo o njemu nič ne govorilo, nas vender vstvarjene reči  
lahko prepričajo, da je Bog.

Ako po gojzdu hodim in tam nasekana derva vidim, si mi-  
slim: tukaj je moral pred nekaj časom dervar sè sekiro delati,  
ker, od kar svet stoji, se še ni obeno drevo samo posekalo. Če  
hodim po polju in vidim lepo obdelane njive, si mislim: tukaj je  
moral kmet orati, sejati, vlačiti, ker od kar je svet, se še ni  
obena njiva sama obdelala. Če vidim zidano hišo, ker ima vsa-  
ka stvar svoj vzrok, si moram misliti, tukaj so morali biti zi-  
darji, da so to hišo postavili, ker od kar je svet, se še ni obena  
hiša sama sezidala.

Ravno tako, ako svet ogledujemo in na njemu toliko stvari  
vidimo, toliko živali, toliko ljudi, toliko dreves, toliko zelišč in  
cvetlic na zemlji, toliko zvezd na nebu, si moramo tudi misiti,

vse te stvari se gotovo niso same naredile, ker se nigdar nobena reč sama ne naredi. Ljudje tudi niso mogli toliko reči narediti, ker so morali sami popred od koga vstvarjeni biti. Sploh je pa človek tako slab, da ni v stanu narediti najslabše trave in najmanjšega komarja. Stvari tega svetá so tedaj morale imeti neskončno mogočnega mojstra, in ta ne more nihče drugi biti kakor vsegamogočni Bog.«

## XXI.

»Vstvarjene reči nas prepričujejo, da je Bog, in kakor bi bila velika neumnost, ke bi gdo terdil, da se je kaka hiša sama naredila, bi bila vender še veliko večja neumnost, ke bi gdo mislil, da ni Bog sveta vstvaril, ampak da se je sam naredil. Samo norec more reči, da Boga ni.«

## XXII.

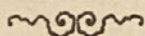
»Bog je večni, on ni nigdar začel biti in tudi nigdar ne bo jenjal biti; bil je vselej in bo vselej . . . . Obena stvar ni večna kakor je Bog večni. Angelji so sicer večni, ali samo po svojem terpežu pa ne po svojem začetku, oni bodo tudi večno živeli, toda enkrat so se začeli. Naše duše bodo tudi naprej večne . . . ali negdaj so bile vstvarjene. Bog je pa v preteklem in prehodnjem večni; njemu ni nič preteklega, nič prihodnjega, ampak zmirom terpeči »zdaj«. Ker vemo, da je Bog večni, naj nas ta resnica z veseljem napolnjuje, ker ako njemu zvesto služimo, bomo od njega zmirom ljubljene, nigdar ne bomo njega, dobrotljivega Očeta zgubili; on bo naša dobra dela zmirom plačaval, in ke bi nas tudi vsi ljudje zapustili, bomo vender v Bogu imeli svojega večnega prijatelja. Ali ravno ta Bog bo hudobijo večno sovražil. Zato, o kristjan, ko v pregrehah živiš, boš vekomaj pri Bog v sovraštvu in celo večnost bo On tvojo razuzdanost pokoril.«

## XXIII.

»Bog je zgolj duh . . . ima najbolj popolnoma um in najboljšo voljo, telesa pa ne . . . Zakaj pa vender slikajo Boga ko starega moža z dolgo, sivo brado? . . . Ker si Boga drugači misliti ne moremo kakor v kaki podobi, ker smo telesni in le o telesnih rečeh moremo prav misliti in govoriti . . . zato si pa Boga, kateri nima telesa v podobi starega moža mislimo, ker je siva starost najbolj pripravna nas na večnost božjo spominjati . . . Ako nam sv. Pismo na več krajih govori o božjih

očeh, ušesih in rokah, ni to umeti kaker da bi Bog res imel oči, ušesa in roke, to je le po človeško govorjeno... Božje oči pomenijo, da Bog vse vidi... ušesa, da vse sliši... roké, da Bog v svoji vsemogočnosti more storiti vse...

Ker verujemo to resnico, si moramo prizadevati, da bomo zmirom bolj duhovni in torej Bogu zmirom bolj podobni. Ne živimo po nagnjenju svojega spačenega mesa, temuč živimo po željah svoje duše. Častimo pa tudi Boga po duhovno, ker taka služba je Bogu najbolj prijetna. Nikoli ne mislimo da smo zavoljo naših dobrih del Bogu dopadljivi, če mu pa ni naša duša popolnoma vdana. »Bog je duh, je rekel Jezus samaritanski ženi, in kateri ga molijo, naj ga molijo v duhu in resnici.«



## Iz mariborske skupščine 3. reda sv. Frančiška.

(Konec.)

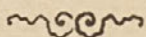
V Mariboru je bil l. 1911. vsaki mesec shod. Razun tega je imel ravnatelj mariborske skupščine kot vizitator še zunaj Maribora 30 shodov. Vizitacije 3. reda so bile leta 1911 sledeče:

1. Kamnica, dne 8. januarja. — 2. Ljutomer, dne 30. aprilja. —
3. Sv. Barbara pri Vurbergu, dne 7. majnika. — 4. Puščava, dne 14. majnika. — 5. Fram, dne 21. majnika (pervič). — 6. Lembah, dne 28. majnika. — 7. Svetinje, dne 4. junija. — 8. Sv. Miklavž pri Ormožu, dne 5. junija. — 9. Sv. Ilj v Slov. goricah, dne 11. junija. — 10. Slivnica, dne 15. junija. 11. Sv. Marjeta ob Pesnici dne 25. junija. — 12. Svečina, dne 2. julija. — 13. Sv. Križ nad Mariborom, dne 9. julija. — 14. Selnica, dne 30. julija. — 15. Št. Janž na Dr. p., dne 20. avgusta. — 16. Vuzenica, dne 5. septembra. — 17. Jarenina, dne 24. septembra. — 18. Slovenska Bistrica, dne 8. oktobra. — 19. Studenice, dne 15. oktobra. — 20. Sv. Jakob v Slov. gor., dne 22. oktobra. — 21. Tinje, dne 29. oktobra. — 22. Sv. Ožbalt, dne 12. novembra. — Cirkovce, dne 19. novembra. — 24. Sv. Venčesl, dne 26. novembra. — 25. Fram, dne 3. decembra (drugič). — 26. Črešnjevec, dne 10. decembra. — 27. Velikanedelja, dne 14. decembra. — 28. Sv. Martin pri Vurbergu, dne 17. decembra. — 29. Sv. Lovrenc na Dr. p., dne 24. decembra. — 30. Sv. Peter pri Mariboru, dne 31. decembra.

Slovesen sprejem novih udov je bil leta 1911 trikrat: 1. januarja, 19. marcija in 29. junija v pričo celega predstojništva.

Od 11. do 15. marcija so bile v baziliki sv. duhovne vaje za ude 3. reda. Vodila sta jih preč. p. Albin Tetzl, kapucin iz Lipnice v nemškem jeziku in preč. p. Kasijan Zemljak v slovenskem jeziku.

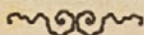
Dne 25. marcija so bile prve volitve predstojništva za žensko skupščino, dne 26. mar. pa volitve za moško skupščino, ker prvo predstojništvo pri uvedbi organizacije leta 1908 je bilo od ravnatelju imenovano na tri leta. S tem je poročilo za leto 1911 končano.



## Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje III. reda skupščine I j u b l j a n s k e: Uršula Garvas, Marija Stojnič, Marija Jenko, Marija Grilj, Rozalija Bajec, Jera Pečnik, Marija Dolenjec, Jera Pirnat, Barbara Bukovnik, Neža Kurnik, Marjeta Petek, Marija Skodlar, Jera Šenk; k a m n i š k e: Jernej Eljzarij Trobušak iz Sel, Marija Neža Svetlin iz Mengša, Apolonija Radigunda Zalogar iz Češnjic, Katarina Johana Černilogar iz Češnjic, Barbara Marija Bilman iz Cerkelj, Marija Klara Golob, Janez Anton Jerman, Ana Klara Grošelj, Lucija Frančiška Grošelj, Marija Klara Žehovec in vč. g. Anton Frančišek Stenovec iz Kamnika, Alojzija Marija Kosmatin iz Rov, Simon Bernardin Hladnik iz Gozda, Jožefa Ana Kosirnik iz Tunjic, Marija Elizabeta Šmajd iz Lukovice, Neža Filipa Škerjanec iz Radomlja; m a r i b o r s k e: Matevž Rajšp, prvi predstojnik organizirane moške skupščine v Mariboru, Gašpar Dolenjec in Julijana Malajner iz Maribora, Julijana Krajnec in Frančiška Muršec od Sv. Petra pri Mariboru, Anton Onič, Lukež Fajs in Zofija Tkalec iz Studenic, Jera Kos iz Ljutomera.

Dalje priporoča M. M. dve bolni osebi in vse svoje dušne in telesne potrebe; B. N. za ozdravljenje; neka družina za mir in edinost in spravo mej sovražniki, druga za ravno to, tretja pa za potrpežljivost, vdanost v voljo božjo in stanovitnost v dobrem; Franc Kolar iz Laz št. 22. p. Planina pri Rakeku, zdaj v bolnišnici se priporoča v ponovno molitev.





## Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: F. K., tretjerednik, za pomoč v neki posebni zadevi, tako tudi M. M. na Studencu; V. R. za ozdravljenje svoje žene.

Tukaj bodi naznanjena tudi zahvala Franca Kolarja za prejetjo miloščino. Poslali so mu nadalje: Neimenovana iz Podbrezja: 10 K, g. Jožef Klekl v Čerensovci na Ogerskem: 2 K, tretjeredna skupščina ravno tam: 2 K, Marija Petkovič iz Ljubljane: 5 K, Marija Smerke iz Ježice: 8 K, Jožefa Rupnik iz Kahire v Egiptu: 8 K. Vsem tem darovavcem se serčno zahvali; napovedanih 10 K iz Amerike, ki se je zanje zahvalil v 9. zv., pa do zdaj ni prejel. (Denar iz Amerike prihaja še le dolgo po napovedi, torej ne obupati!)

## Za kitajski misijon

je darovala Marija Remic: 25 K (ne samo, kakor je bilo zadnjič pomotoma naznanjeno, 10 K) za deklico, ki naj bi se kerstila na ime Antonija; Jakob Pribac iz Šmarja pri Kopru; 3 K 50 v; neimenovana za kit. deklico, ki naj bi se kerstila na ime Frančiška: 25 K. Vse te in ostale darove, ki so bili še pri nas, smo izročili 21. novembra t. l., ko se je pri naš mudil, milostivemu škofu Gracijanu Genaro, apostolskemu vikarju vshodnega Hu-pe na Kitajskem. Njegovo pisno poterjenje in zahvalo priobčimo ob enem z njegovo podobo v prihodnjem zvezku. Pozneje so darovali za ta misijon še: neimenovana: 5 K; Vincencij Rasinger: 2 K; Ivan Lovšin: 3 K.

## Za cerkev sv. Elizabete

v Turingiji so zložili tretjeredniki in tretjerednice nazareške skupščine: 20 K.

## „Pot v nebesa“.

Znana in splošno priljubljena tretjeredna molitvena knjiga p. Nikolaja Meznariča je ravno kar izešla v 6. natisku. Posebna prednost tega natiska je, kakor pravi založnica, »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani, izredno priročna in prikupljiva oblika, po kateri se odlikuje od vseh prejšnjih izdaj. Cena je ostala dosedanja in znaša za vezano z erdečo obrezo K 1.80, za zlato obrezo K 2.40, za v šagren vezano sè zlato obrezo K 3.20, po pošti 20 v. več. Prodaja »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

# Rimsko - frančiškanski koledar za leto 1912.

Mesec december ali gruden

1. **nedelja**, 1. adventna.
2. **ponedeljek**: spomin vseh rajnih treh redov sv. Frančiška, sv. Bibijana, d. m. **P. O.**
3. **torek**: sv. Frančišek Ksaverij, sp.
4. **sreda**: (post) sv. Peter Krizolog, šk. c, uč.; sv. Barbara, d. m.
5. **četertek**: bl. Humilj, sp. 1. r.; Sv. Saba, opat.
6. **petek** (post): sv. Nikolaj, škof.
7. **sobota** (post): sv. Ambrož, škof, c. uč.

- 
8. **nedelja**, 2. adv.: brez madežno spočetje bl. Dev. Marije, **P. O. V. O.**
  9. **ponedeljek**: sv. Siljvester, opat; bl. Ivana Sigenska, d. 3. r.
  10. **torek**: prenesenje hišice bl. Dev. Marije s Tersata v Loret; sv. Meljkijad, p. m.
  11. **sreda** (post): sv. Damaz, p.
  12. **četertek**: najdenje trupla sv. Frančiška.
  13. **petek** (post): sv. Lucija, d. m.
  14. **sobota**: sv. Gregor čudodelnik, škof.

15. **nedelja**, 3. adv.: osmina brezmadežnega spočetja bl. Dev. Marije.
16. **ponedeljek**: sv. Evzebij, šk. m.
17. **torek**: bl. Margarita Kolumenska, d. 2. r.
18. **sreda** kvaterna (post): pričakovanje poroda bl. Dev. Marije.
19. **četertek**: bl. Konrad Ofiški, sp 3. r.
20. **petek** kvaterni (post): sv. Jozafat, šk. m. **P. O.**
21. **sobota** kvaterna (post): sv. Tomaž apostelj.

- 
22. **nedelja**, 4. adv. kvaterna: bl. Hugojin, spok. 3. r.
  23. **ponedeljek**: bl. Nikolaj Faktor, sp. 1. r.
  24. **torek**, post: božična vilja.
  25. **sreda**: Božič. R. P. V. O.
  26. **četertek**: sv. Štefan, m.
  27. **petek**: sv. Janez, ap. in evang.
  28. **sobota**: nedolžni otročiči.

- 
29. **nedelja**: sv. Tomaž Kenterberijski.
  30. **ponedeljek** mej božično osmino.
  31. **torek**: sv. Siljvester, papež.

**Srečno novo leto 1913!**

Opomba: **P. O.** pomeni popolnoma odpustek za vse verne v cerkvah treh redov sv. Frančiška.

**V. O.** pomeni vesoljno odvezo s popolnoma odpustkom za 1., 2. in 3. red sv. Frančiška.

**R. P.** pomeni rimsko postajo s popolnoma odpustkom za 1., 2. in 3. red sv. Frančiška.

---

Nihil obstat. P. Konstantin Luser, — Nihil obstat, P. Guido Rant, dr. theol. Impriatur. P. Angelus Mlejnik, Min. Prov.

gelesen werden kann“. — Kaker sem že dokazal neovergljivo. je to zmota; ogerski Slovenci govore na jugu v resnici *vucjé* s čistim *j*, (o „Markih“ je to tudi Pavlu in torej tudi prof. A. znano), na severu *vucéé* ali *vucké*, v sredini pa vse pomešano to in ono. Jaz tega nekadaš nisem tako natanko vedel; pisal sem torej nekako res „kaker slepec o barvah“, vendar nisem terdil nič napačnega. Prof. A. pa ne piše kaker slepec o barvah, pač pa kaker človek, ki gleda skozi barvane naočnike; on vidi ogersko slovenščino le, kaker mu jo kaže Pavel v svoji cankovščini, in to je zmota. Zmota je tudi, da se ima v ogr. slov. *vucjé* brati *vuct'é*; poslednje bi pisali *vucty'é*.

Na moje besede: „Jaz bi dejal na to: Wenn der Blinde von den Farben richtig spricht, ali ni njegovo govorjenje še tolikanj bolj hvale vredno?“ — odgovarja prof. A.: „Hoho! wer hat denn gesagt, daß Herr Šk. von den Farben, d. h. den „Lauten des Ung. Slovenisch“ richtig spricht?“ — Na to moram jaz vprašati: „Wer hat denn nachgewiesen, daß ich von den Lauten des Ung. Slovenisch je etwas falsches gesagt habe?“ Pač pa se je to primerilo, kaker smo ravno videli, prof. Asbóthu. Tudi kar terdi v začetku odstavka, „daß sich im Ung. Slovenisch zwischen cons. u. *j* regelmäßig ein dentaler Verschluslaut entwickelt hat“, je gotova zmota. Da bi se bilo kedaj govorilo *vuc-t-jé* sè samostojnim *t* mej *e* in *j*, tega ne more nihče dokazati. Ne „zwischen cons. u. *j*“ se je razvil zapornik, temuč „aus *j*“; soglasnik pred *j* je vplival nanj le, ako je bil nem, in sicer tako, da se ni razvil zveneč zapornik, temuč njegov nemi tovariš. Sam na sebi se more namreč *j* ojačiti le v zveneči zapornik, prim. gečmen, güneç, *çyóv* in giogo za jugum, giugno za junius itd. Nemi zapornik se v teh in takih primerih za *j* nigdar ne govori. V primerih, kjer se govori zanj nemi zapornik, je treba torej misliti na poseben vzrok, ki je zveneči zapornik spremenil v nemi. In ta vzrok ne more biti v našem primeru noben drugi razen pred njim stoječi nemi zapornik, ki se mu je naslednji prienačil, torej progresivna asimilacija. To sem hotel reči tudi s tistimi besedami ki jih je prof. Asbóth na str. 333 podčertal ko take, ki on „absolutno“ ne razume, kaj hočem ž njimi. In meni se zdi stvar tako jasna, da bi jo moral umeti otrok, ki zna le nekoliko misliti! Zato se tudi nisem prav nič trudil, habe mich gar nicht „abgequält über ein unmögliches \**vucgé* zu *vucké* zu gelangen“, saj gre to brez truda čisto samo od sebe. Ako prof. A. moja dotična pojasnila imenuje „schemenhaft“, „blutlos“, „mystisch“, menda vendar ne misli, da je s tem kaj dokazal. Mistična so pač za tistega, ki malo ali nič ne misli; „blutlos“ so, pa upam, da ne „verständes- und verständnisslos“; naj bodo tudi „schemenhaft“, da le šemastaniso! In tega takl pridevniki vsaj niso v stanu dokazati. —

Prof. Asbóthu je zlasti progresivna asimilacija nekaj neverjetnega: „gehört doch eine progressive Assimilation von Verschluslauten in den slavischen Sprachen gewiß zu den allerseltensten Er-

scheinungen und ist wohl meist an ganz besondere Bedingungen geknüpft“. — Ali pa ni tudi prehod glasu *t'* v *k* in den slav. Sprachen eine der allerseltensten Erscheinungen? In — ali nimamo v našem primeru eine ganz besondere Bedingung — die Anlehnung eines *w e r d e n d e n* Lautes an einen längst gewordenen und fest st e h e n d e n? In na vse zadnje, če prizna prof. A. faktum *vuel'é* poleg *vrazd'é* ali *vrázd'e*, all ni s tem priznal progresivne asimilacije? Zakaj bi stal sicer za *z: d'*, za *c* pa *t'*?

Ali seveda: „*vucgé* je nekaj nemogočega!“ — Skušajmo se prepričati, ali je to res. Oblika *volc'jé* je pri nas gotovo jako stara, ker je splošna. Nastala je po analogiji plur. nominativa pri deblih na *i* (in najberž ob enem po vplivu preskočnega naglasa) iz prvotnega *vłci*; mej *c* in končnico *-je* je stal torej nekedarj *i: vłcijé*. Še zdaj bi v pesništvu smeli rabiti: *volcijé*, saj je skušal take oblike Levstik celo v prozo vpeljati. — Kedaj se je začel na Ogerskem *j* izgovarjati ko palatalni zapornik, ni znano. Nič nam ne brani misliti, da že, ko je bil *i* pred končnico *-je* v moškem pluralnem in neutralnem edinstvenem nominativu še ohranjen, in nihče ne more dokazati, da bi se ne bilo govorilo tedaj *vłcig'é*, najprej seveda s tistim palatalnim zapornikom mej *i* in *é*, ki se artikulira na mestu, kjer *j*, ščasoma pa tudi z nekoliko razločnišim, vender še mehkim *g'*. Ko je potem *i* pred njim bolj in bolj pešal, se je ta za pomen še ne potrebni *g'* po vplivu nemih „predstojnikov“ začel vterjati v *k*.

S tem nočem reči, da je to gotovo tako bilo. Mogoče je, da je končnica *-ije* prej zgubila svoj *i*, mogoče je pa tudi, da je prej spremenila svoj *j* v *g'*; in celo da se je za *c* delj časa vzdržal *g'*, ni nemogoče; saj govorimo vsak dan: *vsac'ja*, *tac'ga*, *vroč'ga*, *po lie ga daj!* itd. In ni treba uisiliti, da se v takih primerih *c* v *dz*, *é* v *dž* spremiinja; celo v tako skerčeni zvezi kaker je *všgà* čutim jaz *š*, ne *ž*. Torej tudi *vucgé* ne more biti nemogoče. Le ker *g* tu ni imel za pomen besede nobene važnosti, se je ščasoma asimiliral nememu sprednjiku, prim. *ispa* iz *istba*.

Še mariskaj bi imel opomniti, ali čas in prostor ne dopuščata. Končajmo torej in mir sklenimo z gospodom profesorjem; saj nam tudi on prijazno roko podaja, ko piše proti koncu svoje obravnave: „Aber daß von *t'* u. *d'* der Weg zu *k* u. *g* über ein Gebiet führt, wo man nicht mehr entscheiden kann, ob man es mit einem palatalen *t-d* oder *k-g* Laute zu tun hat, kann man doch wohl nicht läugnen. Also selbst wenn Oblak falsch gehört haben sollte, ohne die Annahme eines solchen Übergangslautes kommen wir nicht recht vom Fleck“ itd. Torej — če hočemo od *j* do *k*, potrebujemo prehoda *g'*, ne pa *d'* ali *t'*. Iz *g'* pa more nastati tudi *d'* in po asimilaciji *t'*; in da smo se s tema glasovoma v prekmurščini seznanili, to je nevtajljiva zasluga profesorja Asbótha in njegovega učenca Pavla.

